

—|| ೬೦ ||—

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಖಂಡೇ

|| ಪಷ್ಕೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಸರಸ್ವತೀ ಸಾ ವೈಕುಂಠೇ ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣಾಂತಿಕೇ |

ಗಂಗಾಶಾಪೇನ ಕಲಯಾ ಕಲಹಾದ್ಭಾರತೇ ಸರಿತ್

|| ೧ ||

ಪುಣ್ಯದಾ ಪುಣ್ಯಜನನೀ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪಿಣೀ |

ಪುಣ್ಯವದ್ಭಿರ್ನಿಷೇನ್ಯಾ ಚ ಸ್ಥಿತಿಃ ಪುಣ್ಯವತಾಂ ಮುನೇ

|| ೨ ||

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ಅನಂತರ ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯು ನಾರಾಯಣ ನೊಡನಿದ್ದಾಗ ಗಂಗೆಯೊಡನೆ ಕಲಹವಾಡಿ ಶಾಪ ಪಡೆದು ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನದಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದಳು.

೨. ಪುಣ್ಯದಾತ್ರಿಯೂ, ಪುಣ್ಯಜನನಿಯೂ, ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ಆದ ಆ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯು ಪುಣ್ಯವಂತರ ಸೇವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಳೂ, ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣಳೂ ಆದಳು.

ತಪಸ್ವಿನಾಂ ತಪೋರೂಪಾ ತಪಸ್ಯಾಕಾರರೂಪಿಣೀ |
ಕೃತಪಾಪೇಧ್ಯವಾಹಾಯಜ್ಜ್ವಲದಗ್ನಿಸ್ವರೂಪಿಣೀ || ೩ ||

ಜ್ಞಾನೇನ ಸರಸ್ವತೀ ತೋಯೇ ಗತಂ ಯೈರ್ಮಾನವೈಭುವಿ |
ತೇಷಾಂ ಸ್ಥಿತಿಶ್ಚ ವೈಕುಂಠೇ ಸುಚಿರಂ ಹರಿಸಂಸದಿ || ೪ ||

ಭಾರತೇ ಕೃತಪಾಪಶ್ಚ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತತ್ರೈವ ಲೀಲಯಾ |
ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕೇ ವಸೇಚ್ಚಿರಂ || ೫ ||

ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಮುಕ್ಷಯಾಯಾಂ ದಿನಕ್ಷಯೇ |
ಗೃಹಣೇ ಚ ವ್ಯತೀಪಾತೇಸ್ಯಸ್ಮಿನ್ಪುಣ್ಯದಿನೇಪಿ ಚ || ೬ ||

ಅನುಷಂಗೇಣ ಯಃ ಸ್ನಾತಿ ಹೇಲಯಾ ಶ್ರದ್ಧಯಾಪಿ ವಾ |
ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಲಭತೇ ನೂನಂ ವೈಕುಂಠೇ ಸ ಹರೇರಪಿ || ೭ ||

೩. ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಪೋರೂಪಳೂ, ತಪಸ್ಯಾಕಾರಳೂ ಆದ ಅವಳು ಮನುಜಕೃತವಾದ ಪಾಪವೆಂಬ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಮಾಡುವ ಅಗ್ನಿಯಂತಾದಳು.

೪. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವರು ಸರಸ್ವತೀ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದು, ಬಹಳ ಕಾಲ ವೈಕುಂಠದ ಹರಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು.

೫. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಪಾಪಿಯು ಆ ಸರಸ್ವತೀ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಸಕಲ ಪಾಪ ನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಚಿರಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವನು.

೬-೭. ಚತುರ್ದಶಿ ಮತ್ತು ಪೌರ್ಣಮಾದಿವಸಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಕ್ಷಯಾ ಮಾವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಗೃಹಣ ಮತ್ತು ವ್ಯತೀಪಾತಕಾಲಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಂತೆಯೇ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಪುಣ್ಯದಿವಸಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸರಸ್ವತೀನದಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೋ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೋ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ಸರಸ್ವತೀ ಮಂತ್ರಕಂ ಚ ಮಾಸನೋಕಂ ತು ಯೋ ಚಪೇತ್ |
ಮಹಾಮೂರ್ಖಃ ಕವೀಂದ್ರಶ್ಚ ಸ ಭವೇನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || ೮ ||

ನಿತ್ಯಂ ಸರಸ್ವತೀತೋಯೇ ಯಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮುಂಡಯೇನ್ನ ರಃ |
ನ ಗರ್ಭವಾಸಂ ಕುರುತೇ ಪುನರೇವ ಸ ಮಾನವಃ || ೯ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭಾರತೀಗುಣಕೀರ್ತನಂ |
ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೧೦ ||

|| ಸೌತಿರುವಾಚ ||

ನಾರಾಯಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರದೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ |
ಪುನಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸಂದೇಹಚ್ಛೇದಂ ಶೌನಕ ಸತ್ತಮಂ || ೧೧ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಕಥಂ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವೀ ಗಂಗಾಶಾಪೇನ ಭಾರತೇ |
ಕಲಯಾ ಕಲಹೇನೈವ ಸಮಭೂತ್ಪುಣ್ಯದಾ ಸರಿತ್ || ೧೨ ||

೮. ಸರಸ್ವತೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮಹಾಮೂರ್ಖನೂ, ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೯. ಯಾವ ಮನುಜನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸರಸ್ವತೀಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೋ, ಆ ಮನುಜನಿಗೆ ಮಾತೃಗರ್ಭವಾಸವಾಗಲೀ, ಪುನರ್ಜನನವಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

೧೦. ಸುಖಕರವೂ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವೂ, ಸಾರಭೂತವೂ ಆದ ಭಾರತೀಯ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿದುದಾಯಿತು. ನಿನಗೆ ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

೧೧. ಸೂತಪುತ್ರ:—ಎಲೈ ಶೌನಕಮಹರ್ಷಿಯೇ, ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿಯ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರದನು ಕೂಡಲೇ ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

೧೨. ನಾರದ:—ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯು ಗಂಗೆಯೊಡನೆ ಕಲಹವಾಡಿ, ಶಾಪ ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ದೊಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ನದೀರೂಪಳಾದದ್ದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರವಣೇ ಶ್ರುತಿಸಾರಾಣಾಂ ವರ್ಧತೇ ಕೌತುಕಂ ಮಮ |

ಕಥಾಮೃತಾನಾಂ ನೋ ತೃಪ್ತಿಃ ಕೇನ ಶ್ರೇಯಸಿ ತೃಪ್ಯತೇ

|| ೧೩ ||

ಕಥಂ ಶಶಾಪ ಸಾ ಗಂಗಾ ಪೂಜಿತಾಂ ತಾಂ ಸರಸ್ವತೀ |

ಶಾಂತಸತ್ವಸ್ವರೂಪಾ ಚ ಪುಣ್ಯದಾ ಸರ್ವದಾ ನೃಣಾಂ

|| ೧೪ ||

ತೇಜಸ್ವಿನೋರ್ಧ್ವಯೋರ್ನಾರದಕಾರಣಂ ಶ್ರುತಿಸುಂದರಂ |

ಸುದುರ್ಲಭಂ ಪುರಾಣೇಷು ತನ್ಮೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮರ್ಹಸಿ

|| ೧೫ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಶ್ರುಣು ನಾರದ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಾಮೇತಾಂ ಪುರಾತನೀಂ |

ಯಸ್ಯಾಃ ಸ್ಮರಣಮಾಶ್ರೇಣ ಸರ್ವಸಾಪಾತ್ಮಮುಚ್ಯತೇ

|| ೧೬ ||

೧೩. ಶ್ರವಣಾನಂದ ಜನಕವೂ, ಅಮೃತೋಪಮವೂ ಆದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೂ ತೃಪ್ತಿಸಾಲದು. ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆತಾನೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು?

೧೪. ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಸತ್ವಸ್ವರೂಪಳೂ, ಸರ್ವರಿಂದ ಪೂಜಿತಳೂ ಆದ ಗಂಗೆಯು ಸರ್ವಪೂಜಿತಳಾದ ಆ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

೧೫. ತೇಜಸ್ವಿನಿಯರಾದ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ವಾದವಿವಾದವು ಬಹಳ ಶ್ರವಣಾನಂದಕರವಾಗಬಹುದು. ಉಳಿದ ಯಾವ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಆ ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತಿಯರ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ವಿವರಿಸಬೇಕು.

೧೬. ನಾರಾಯಣ:—ಎಲೈ ನಾರದನೇ! ಬಹಳ ಪುರಾತನವಾದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವರಸ್ವತೀಗಂಗಾ ತಿಸ್ತೋ ಭಾರ್ಯಾ ಹರೇರಪಿ |
ಪ್ರೇಮ್ನಾ ಸಮಾಸ್ತಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಸತತಂ ಹರಿಸನ್ನಿಧೌ

|| ೧೭ ||

ಚಕಾರ ಸೈಕದಾ ಗಂಗಾ ವಿಷ್ಣೋ ಲನುಫಖನಿರೀಕ್ಷಣಂ |
ಸಸ್ಮಿತಾ ಚ ಸಕಾಮಾ ಚ ಸಕಟಾಕ್ಷಂ ಪುನಃ ಪುನಃ

|| ೧೮ ||

ವಿಭುರ್ಜಹಾಸ ತದ್ವಕ್ತ್ರಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ಮುದಾ ಕ್ಷಣಂ |
ಕ್ಷಮಾಂ ಚಕಾರ ತದ್ವೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನೈವ ಸರಸ್ವತೀ

|| ೧೯ ||

ಬೋಧಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಪದ್ಮಾ ಸತ್ವರೂಪಾ ಚ ಸಸ್ಮಿತಾ |
ಕೋಧಾವಿಷ್ಟಾ ಚ ಸಾ ವಾಣೀ ನ ಚ ಶಾಂತಾ ಬಭೂವ ಹ

|| ೨೦ ||

ಉವಾಚ ಗಂಗಾ ಭರ್ತಾರಂ ರಕ್ತಾಸ್ಯಾ ರಕ್ತಲೋಚನಾ |
ಕಂಪಿತಾ ಕೋಪವೇಗೇನ ಶಶ್ವತ್ಪ್ರಸ್ಫುರಿತಾಧರಾ

|| ೨೧ ||

೧೭. ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಸರಸ್ವತಿ ಮತ್ತು ಗಂಗೆ ಎಂದು ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರು. ಈ ಮೂವರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಾರಾಯಣ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

೧೮. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಆ ಗಂಗಾದೇವಿಯು, ಕಾಮಾಸಕ್ತಳಾಗಿ, ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ನಾರಾಯಣನ ಮುಖದಕಡೆಗೆ ಬೀರಿದಳು.

೧೯. ನಾರಾಯಣನೂ ಕೂಡ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕ್ಷಣಕಾಲ ತಾನೂ ನಕ್ಕನು. ಆದನ್ನು ನೋಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಸರಸ್ವತಿಯು ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

೨೦. ಸತ್ವಸ್ವರೂಪಳಾದ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದಳು. ಆದರೂ ಕೋಪಪೂರಿತಳಾದ ಆವಾಣಿಯು ಎಂದಿಗೂ ಶಾಂತಳಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

೨೧. ಸರಸ್ವತಿಯು ಕೋಪಭರದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ, ಕೆಳತುಟೆಯೂ ಕೋಪದಿಂದ ನಡಗುತ್ತಿರಲು, ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುಖವೂ ಕೆಂಪಾಗಿರಲು, ಗಂಗೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದಳು.

|| ಸರಸ್ವತೃವಾಚ ||

ಸರ್ವತ್ರ ಸಮತಾಬುದ್ಧಿಃ ಸದ್ಭರ್ತುಃ ಕಾಮಿನೀಃ ಪ್ರತಿ |

ಧರ್ಮಿಷ್ಠಸ್ಯ ವರಿಷ್ಠಸ್ಯ ವಿಪರೀತಾಖಿಲಸ್ಯ ಚ || ೨೨ ||

ಜ್ಞಾತಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಮಧಿಕಂ ಗಂಗಾಯಾಂ ತೇ ಗದಾಧರ |

ಕನುಲಾಯಾಂ ಚ ತತ್ತಲ್ಯಂ ನ ಚ ಕಿಂಚಿನ್ನಯಿ ಪ್ರಭೋ || ೨೩ ||

ಗಂಗಾಯಾಃ ಪದ್ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರೀತಿಶ್ಚಾಪಿ ಸುಸನ್ಮತಾ |

ಕ್ಷಮಾಂ ಚಕಾರ ತೇನೇದಂ ವಿಪರೀತಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಾ || ೨೪ ||

ಕಿಂ ಜೀವನೇನ ಮೇಃತ್ಪ್ರೇವ ದುರ್ಭಗಾಯಾಶ್ಚ ಸಾಂಪ್ರತಂ |

ನಿಷ್ಕಲಂ ಜೀವನಂ ತಸ್ಯಾ ಯಾ ಪತ್ಯುಃ ಪ್ರೇಮವಂಚಿತಾ || ೨೫ ||

೨೨. ಎಲೈ ನಾರಾಯಣನೇ, ಪತಿಯು, ಧರ್ಮಿಷ್ಠನೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಒಳ್ಳೆಯವನೂ ಆದರೇ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವನು. ಪತಿಯು ದುಷ್ಟನಾದರೆ ಪತ್ನಿಯರೆಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವನು.

೨೩. ಎಲೈ ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನೇ! ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮವು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿಯೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಈಗ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು.

೨೪. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಗಂಗೆಗೂ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗಿ, ಗಂಗೆಯು ಮಾಡಿದ ವಿಪರೀತಕಾರ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಳು.

೨೫. ದುರದೃಷ್ಟಶಾಲಿನಿಯಾದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಜೀವಿಸಿಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಪತಿಯಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾಗದೆ ಪ್ರೇಮವಂಚಿತಳಾದವಳ ಜೀವನವು ನಿಷ್ಕಲವಲ್ಲವೆ?

ತ್ವಾಂ ಸರ್ವೇಶಂ ಸತ್ವರೂಪಂ ಯೇ ವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ |

ತೇ ಚ ಮೂರ್ಖಾ ನ ದೇವಜ್ಞಾ ನ ಜಾನಂತಿ ಮತಿಂ ತವ || ೨೬ ||

ಸರಸ್ವತೀನಚಃಶ್ರುತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಕೋಪಸಂಯುತಾಂ |

ಮನಸಾ ತು ಸಮಾಲೋಚ್ಯ ಸ ಜಗಾನು ಬಹಿಃ ಸಭಾಂ || ೨೭ ||

ಗತೇ ನಾರಾಯಣೇ ಗಂಗಾಮವೋಚನ್ನಿ ಭ್ರಮಯಂ ರುಷಾ |

ರಾಗಾಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವೀ ಸಾ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರವಣದುಃಸಹಂ || ೨೮ ||

ಹೇ ನಿರ್ಲಜ್ಜೇ ಸಕಾಮೇ ತ್ವಂ ಸ್ವಾಮಿಗರ್ವಂ ಕರೋಷಿ ಕಿಂ |

ಅಧಿಕಂ ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೨೯ ||

೨೬. ನಿನ್ನನ್ನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನೆಂದೂ, ಸತ್ವಸ್ವರೂಪನೆಂದೂ ಹೇಳುವವ ರೆಲ್ಲರೂ, ವೇದಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮೂರ್ಖರೇ ಹೊರತು ಪಂಡಿತರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ವಕ್ರಬುದ್ಧಿಯು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?

೨೭. ಸರಸ್ವತಿಯ ಕಟುವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿದ ಅವಳ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ನಾರಾಯಣನು ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೨೮. ನಾರಾಯಣನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ವಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವಿಯಾದ ಆ ಸರಸ್ವತಿಯು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕರ್ಣಕಠೋರವಾದ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭಯಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

೨೯. ಕಾಮಾತುರಳೂ, ನಿರ್ಲಜ್ಜಳೂ ಆದ ಎಲೌ ಗಂಗೆಯೇ! ಪತಿ ಪ್ರೇಮವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದೆಂದು ಅಹಂಕಾರಪಡುವೆಯಲ್ಲವೆ? ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ.

ಮಾನಹಾನಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತವಾದ್ಯ ಹರಿಸನ್ನಿಧೌ |

ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಕಾಂತೋ ನುನು ನೈ ಕಾಂಕ್ಷೆವಲ್ಲಭೇ

|| ೩೦ ||

ಇತ್ಯೇನಮುಕ್ತ್ವಾ ಗಂಗಾಯಾಃ ಜಿಘೃಕ್ಷುಂ ಕೇಶನುದ್ಯತಾಂ |

ವಾರಯಾನಾಸ ತಾಂ ಪದ್ಮಾ ಮಧ್ಯದೇಶಸ್ಥಿತಾ ಸತೀ

|| ೩೧ ||

ಶಶಾಪ ವಾಣೀ ತಾಂ ಪದ್ಮಾಂ ಮಹಾಕೋಪವತೀ ಸತೀ |

ವೃಕ್ಷರೂಪಾ ಸರಿದ್ರೂಪಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೩೨ ||

ವಿಸರೀತಂ ಯತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಿಂಚಿನ್ನೋ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ |

ಸಂತಿಷ್ಠಸಿ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ವೃಕ್ಷೋ ಯಥಾ ಸರಿತ್

|| ೩೩ ||

ಶಾಪಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಸಾ ದೇವೀ ನ ಶಶಾಪ ಚುಕೋಪ ನ |

ತತ್ರೈವ ದುಃಖಿತಾ ತಸ್ಮೌ ವಾಣೀಂ ಧೃತ್ವಾ ಕರೇಣ ಚ

|| ೩೪ ||

೩೦. ಪತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಳೆಂದು ಬಗೆದಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಹರಿಯ (ನಿನ್ನ ಪತಿಯ) ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದಿವಸ ಭಂಗಗೊಳಿಸುವೆನು. ನಿನಗೆ ಕಾಂತನಾದ ಆ ಹರಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿಯಾನು?

೩೧. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಗಂಗೆಯ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳಯಬೇಕೆಂದು ಮುಂದುವರಿದ ಆ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಮಧ್ಯೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಂದು ತಡೆದಳು.

೩೨-೩೩. ಆಗ ಕುಪಿತಳಾದ ಸರಸ್ವತಿಯು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಕುರಿತು ' ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು ಇಷ್ಟು ವಿಸರೀತವನ್ನಾಚರಿಸಿದರೂ, ನೀನು ಚೇತನ ರಹಿತವಾದ ಮರ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಗಳಂತೆ ಅಜಲವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನೀನು ಮರ ವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯಾಗಿಯೂ ಜನಿಸು' ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತಳು.

೩೪. ಸರಸ್ವತಿಯ ಶಾಪವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಪ್ರತಿಶಾಪ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕುಪಿತಳಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಡಿದಿರುವಂತೆಯೇ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೬]

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣಂ

ಅತ್ಯುದ್ಧತಾಂ ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೋಪಪ್ರಸ್ಫುರಿತಾನನಾ |

ಉವಾಚ ಗಂಗಾ ತಾಂ ದೇವೀರ ಪದ್ಮಾಂ ಪದ್ಮವಿಲೋಚನಾ || ೩೫ ||

|| ಗಂಗೋವಾಚ ||

ತ್ವಮುತ್ಸೃಜ ಮಹೋಗ್ರಾಂ ತಾಂ ಪದ್ಮೇ ಕಿಂ ನೇ ಕರಿಷ್ಯತಿ |

ನಾಗ್ನುಷ್ಟ್ವಾ ನಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ರೀ ದೇವೀಯಂ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ || ೩೬ ||

ಯಾವತೀ ಯೋಗ್ಯತಾಸ್ಯಾಶ್ಚ ಯಾವತೀ ಶಕ್ತಿರೇವ ನಾ |

ತಥಾ ಕರೋತು ವಾದಂ ಚ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ಸುದುರ್ಮುಖಾ || ೩೭ ||

ಸ್ವಬಲಂ ಯನ್ಮನು ಬಲಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಿತುಮರ್ಹತು |

ಜಾನಂತು ಸರ್ವೇಹ್ಯುಭಯೋಃ ಪ್ರಭಾವಂ ವಿಕ್ರಮಂ ಸತಿ || ೩೮ ||

---

೩೫. ಸರಸ್ವತಿಯು ಅತ್ಯುದ್ಧತಳಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಪಿತಳಾದ ಗಂಗೆಯು (ಪದ್ಮವಿಲೋಚನಳಾದ) ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದಳು.

೩೬. ಎಲಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ! ತಾನು ನಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವಿಯೆಂಬ ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ ದುಷ್ಟವಚನಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕಲಹಪ್ರಿಯಳೂ, ಅತಿ ಕ್ರೂರಳೂ ಆದ ಆ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ಆಕೆಯು ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡಿಯಾಳು.

೩೭. ದುಷ್ಟವಚನಗಳನ್ನಾಡುವ ಆ ಸರಸ್ವತಿಯು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನನ್ನೊಡನೆ ವಾದಮಾಡಿ ಸಾರ್ಥ್ಯವಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಿ. ನೋಡೋಣ.

೩೮. ಅವಳ ಬಲವನ್ನೂ, ನನ್ನ ಬಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ, ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಿ.

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ದೇವೀ ವಾಣ್ಯೈ ಶಾಪಂ ದದಾವಿತಿ |

ಸರಿತ್ಸ್ಮರೂಪಾ ಭವತು ಸಾ ಯಾ ತ್ವಾನುಶಪದ್ಭುಷಾ

|| ೩೯ ||

ಅಧೋ ಮರ್ತ್ಯಂ ಸಾ ಪ್ರಯಾತು ಸಂತಿ ಯತ್ರೈವ ಪಾಪಿನಃ |

ಕಲೌ ತೇಷಾಂ ಚ ಸಾಪಾಂಶಂ ಲಭಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೪೦ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಂ ಶಶಾಪ ಸರಸ್ವತೀ |

ತ್ವನೇವ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಮಹೀಂ ಪಾಪಿಪಾಪಂ ಲಭಿಷ್ಯಸಿ

|| ೪೧ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ಭಗವಾನಾಜಗಾಮ ಹ |

ಚತುರ್ಭುಜಶ್ಚ ತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಸಾರ್ಶದೈಶ್ಚ ಚತುರ್ಭುಜೈಃ

|| ೪೨ ||

ಸರಸ್ವತೀಂ ಕರೇ ಧೃತ್ವಾ ವಾಸಯಾಮಾಸ ವಕ್ಷಸಿ |

ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಂ ಪುರಾತನಂ

|| ೪೩ ||

೩೯-೪೦. ಗಂಗೆಯು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ಇಂತು ನುಡಿದು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಜಡವಾದ ನದಿಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದ ನೀನೇ ನದಿಯಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಕೆಳಗೆ ಪಾಪಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಪಗಳಿಗೂ ಭಾಗಿಯಾಗುವೆ, ಎಂದಳು.

೪೧. ಈ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ಕೂಡ, ' ನೀನೂ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾಪಿಗಳ ಪಾಪವನ್ನು ಹೊಂದುವೆ' ಎಂದು ಗಂಗೆಗೆ ಪ್ರತಿಶಾಪ ವಿತ್ತಳು.

೪೨-೪೩. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚತುರ್ಭುಜನಾದ ನಾರಾಯಣನು ಚತುರ್ಭುಜರಾದ ನಾಲ್ವರು ಪಾರ್ವದರೊಡಗೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ಪುರಾತನವಾದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೮]

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣಂ

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಹಸ್ಯಂ ತಾಸಾಂ ಚ ಶಾಪಸ್ಯ ಕಲಹಸ್ಯ ಚ |

ಉನಾಚ ದುಃಖಿತಾಸ್ತಾಶ್ಚ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾನುಯಿಕಂ ವಿಭುಃ

|| ೪೪ ||

|| ಶ್ರೀ ಭಗವಾನುವಾಚ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀತ್ವಂ ಕಲಯಾ ಗಚ್ಛ ಧರ್ಮಧ್ವಜಗೃಹಂ ಶುಭೇ |

ಅಯೋನಿಸಂಭವಾ ಭೂಮೌ ತಸ್ಯ ಕನ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ

|| ೪೫ ||

ತತ್ರೈವ ದೈವದೋಷೇಣ ವೃಕ್ಷತ್ವಂ ಚ ಲಭಿಷ್ಯಸಿ |

ಮದಂಶಸ್ಯಾಸುರಸ್ಯೈವ ಶಂಖಚೂಡಸ್ಯ ಕಾಮಿನೀ

|| ೪೬ ||

ಭೂತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ಮತ್ಪತ್ನೀ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ |

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸಾವನೀ ನಾನ್ನಾ ತುಲಸೀತಿ ಚ ಭಾರತೇ

|| ೪೭ ||

೪೪. ಆ ದೇವಿಯರ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಕಲಹಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಶಾಪಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು ದುಃಖದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಯೋಚಿತ ವಾದ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಳನ್ನು ನಾರಾಯಣನು ಹೇಳಿದನು.

೪೫. ಭಗವಾನ್ :— ನಿಮಗೆ ಒದಗಿರುವ ಶಾಪವನ್ನು ನೀವು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಎಲಾ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಒಂದಂಶದಿಂದ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಧರ್ಮಧ್ವಜನೆಂಬುವನಿಗೆ ಮಗಳೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆ.

೪೬-೪೭. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ದುದೈವದಿಂದ ಮರವಾಗಿ ಜನಿಸುವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸುವ ಶಂಖಚೂಡನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಪತ್ನಿಯಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ಪುನಃ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾಗುವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಿನಗೆ ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನೂ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ತುಲಸೀ ಎಂಬ ದಿವ್ಯನಾಮವುಂಟಾಗುವುದು.

ಕಲಯಾ ಚ ಸರಿದ್ಭೃತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛ ವರಾನನೇ |

ಭಾರತಂ ಭಾರತೀಶಾಸಾನ್ನಾನ್ನಾ ಪದ್ಮಾವತೀ ಭವ

|| ೪೮ ||

ಗಂಗೇ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಚಾಂಶೇನ ಪಶ್ಚಾತ್ತೈವಂ ವಿಶ್ವಪಾವನೀ |

ಭಾರತಂ ಭಾರತೀಶಾಸಾತ್ಪದಾಹಾಯ ದೇಹಿನಾಂ

|| ೪೯ ||

ಭಗೀರಥಸ್ಯ ತಪಸಾ ತೇನ ನೀತಾ ಸುದುಷ್ಕರಾತ್ |

ನಾನ್ನಾ ಭಾಗೀರಥೀ ಪೂತಾ ಭವಿಸ್ಯಸಿ ಮಹೀತಲೇ

|| ೫೦ ||

ಮದಂಶಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಜಾಯಾ ಜಾಯೇ ಮಮಾಜ್ಜಯಾ |

ಮತ್ಕಲಾಂಶಸ್ಯ ಭೂಪಸ್ಯ ಶಂತನೋಶ್ಚ ಸುರೇಶ್ವರಿ

|| ೫೧ ||

ಗಂಗಾಶಾಪೇನ ಕಲಯಾ ಭಾರತಂ ಗಚ್ಛ ಭಾರತೀ |

ಕಲಹಸ್ಯ ಫಲಂ ಭುಂಕ್ಷ್ಯ ಸಪತ್ನೀಭ್ಯಾಂ ಸಹಾಚ್ಯುತೇ

|| ೫೨ ||

೪೮. ಅಲ್ಲದೆ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಶಾಪದಂತೆ ನಿನ್ನ ಒಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಪದ್ಮಾವತೀ ಎಂಬ ನದಿಯಾಗಿಯೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸು.

೪೯. ಎಲೆ ಗಂಗೆಯೇ! ನೀನೂ ಕೂಡ ಸರಸ್ವತಿಯ ಶಾಪದಂತೆ ನಿನ್ನ ಒಂದಂಶದಿಂದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ನದಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ದೇಹಿಗಳ ಪಾಪನಾಶಕಳಾಗಿ ಲೋಕಪಾವನಿಯಾಗುವೆ.

೫೦. ಭಗೀರಥನ ಮಹತ್ತರವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನೀನು ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದವಳಾಗಿ. ಭಾಗೀರಥಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರಳಾಗುವೆ.

೫೧. ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನನ್ನ ಅಂಶಜನಾದ ಸಮುದ್ರರಾಜನಿಗೂ, ನನ್ನ ಕಲಾಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಶಂತನು ರಾಜನಿಗೂ ಪತ್ನಿಯಾಗುವೆ.

೫೨. ಎಲೆ ಸರಸ್ವತಿಯೇ! ನೀನೂ ಕೂಡ ಗಂಗೆಯ ಶಾಪದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸಪತ್ನಿಯೆಂದೊಡನೆ ಕಲಹಮಾಡಿ ದುರದ ಫಲವನ್ನು ಅವರೊಡನೆಯೇ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡಿರು.

ಸ್ವಯಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಸದನಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕಾಮಿನೀ ಭವ |
ಗಂಗಾ ಯಾತು ಶಿವಸ್ಥಾನಮತ್ರ ಪದ್ಮೈವ ತಿಷ್ಠತು

|| ೫೩ ||

ಶಾಂತಾ ಚ ಕ್ರೋಧರಹಿತಾ ಮದ್ಭಕ್ತಾ ಮತ್ಸ್ವರೂಪಿಣೀ |
ಮಹಾಸ್ವಾಧ್ವೀ ಮಹಾಭಾಗಾ ಸುಶೀಲಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ

|| ೫೪ ||

ಯದಂಶಕಲಯಾ ಸರ್ವಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾಶ್ಚ ಪತಿವ್ರತಾಃ |
ಶಾಂತರೂಪಾಃ ಸುಶೀಲಾಶ್ಚ ಪ್ರತಿವಿಶ್ವೇಷು ಯೋಷಿತಃ

|| ೫೫ ||

ತಿಸ್ರೋ ಭಾರ್ಯಾಸ್ತ್ರಯಃ ಶಲಾಸ್ತ್ರಯೋ ಭೈತ್ಯಾಶ್ಚ ಬಾಂಧವಾಃ |
ಧ್ರುವಂ ವೇದವಿರುದ್ಧಾಶ್ಚ ನ ಹ್ಯೇತೇ ಮಂಗಲಪ್ರದಾಃ

|| ೫೬ ||

ಸ್ತ್ರೀಪುಂವಚ್ಚ ಗೃಹೇ ಯೇಷಾಂ ಗೃಹಿಣಾಂ ಸ್ತ್ರೀವಶಃ ಪುಮಾನ್ |
ನಿಷ್ಕಲಂ ಜನ್ಮ ನೈ ತೇಷಾಮಶುಭಂ ಚ ಪದೇ ಪದೇ

|| ೫೭ ||

೫೩. ಅಲ್ಲದೆ ನೀನು ಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ರಾಣಿಯಾಗಿರು. ಗಂಗೆಯು ಪೂರ್ಣಾಂಶದಿಂದ ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನೊಡ ನಿರಲಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣಾಂಶದಿಂದಿರಲಿ.

೫೪. ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು ಶಾಂತಳೂ, ಕ್ರೋಧರಹಿತಳೂ, ನನ್ನ ಭಕ್ತಳೂ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ಆಗಿ ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯೂ, ಸುಶೀಲೆಯೂ, ಧರ್ಮ ಚಾರಿಣಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ.

೫೫. ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಅಂಶ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಿಂದಲೇ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆಯರೂ, ಪತಿವ್ರತೆಯರೂ, ಶಾಂತರೂ, ಸುಶೀಲೆಯರೂ ಆದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವರು.

೫೬. ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರು, ಮೂವರು ಭಾವಮೈದಂದಿರು, ಮೂವರು ಸೇವಕರೂ ಮತ್ತು ಮೂವರು ನೆಂಟಿರು ಇರುವುದು ವೇದವಿರುದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ಮನುಜನಿಗೆ ಇವರು ಮಂಗಳದಾಯಕರಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೫೭. ಯಾವ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸು ಗಂಡಸಿನಂತಾಚರಿಸುವಳೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸಿನ ಅಧೀನನಾಗಿರುವನೋ ಅಂಥವರ ಜನ್ಮವು ನಿಷ್ಕಲವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಶುಭವು ಒದಗುತ್ತಿರುವುದು.

ಮುಖದುಷ್ಟಾ ಯೋನಿದುಷ್ಟಾ ಯಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ |

ಅರಣ್ಯಂ ತೇನ ಗಂತವ್ಯಂ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಗೃಹಾದ್ವರಂ

|| ೫೮ ||

ಜನಾನಾಂ ಚ ಸ್ಥಲಾನಾಂ ಚ ಪುರಾಣಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ಚ |

ಸತತಂ ಸುಲಭಾ ತತ್ರ ನ ತೇಷಾಂ ತದ್ಗೃಹೇಷಿ ಚ

|| ೫೯ ||

ವರನುಗ್ನೌ ಸ್ಥಿತಿಹಿಂಸ್ರಜಂತೂನಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಸುಖಂ |

ತತೋಷಿ ದುಃಖಂ ಪುಂಸಾಂ ಚ ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಧೌ ಧ್ರುವಂ

|| ೬೦ ||

ವ್ಯಾಧಿಜ್ವಾಲಾ ವಿಷಜ್ವಾಲಾ ವರಂ ಪುಂಸಾಂ ವರಾನನೇ |

ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮುಖಜ್ವಾಲಾ ಮರಣಾದತಿರಿಚ್ಯತೇ

|| ೬೧ ||

ಪುಂಸಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀಜಿತಸ್ಯೇಹ ಜೀವಿತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಧ್ರುವಂ |

ಯದಹ್ನಾ ಕುರುತೇ ಕರ್ಮ ನ ತಸ್ಯ ಫಲಭಾಗ್ಭವೇತ್

|| ೬೨ ||

೫೮. ಬಾಹನ ಪತ್ನಿಯು ಕಟುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವಳೂ, ದುರಾಚಾರಿಣಿಯೂ, ಕಲಹಪ್ರಿಯಳೂ ಆಗಿರುವಳೋ ಅಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗೃಹವಾಸಕ್ಕಿಂತ ಅರಣ್ಯವಾಸವೇ ಮೇಲಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೊಳಿತು.

೫೯. ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದಷ್ಟು ನೀರೂ, ಸ್ಥಲವೂ, ಫಲಮೂಲಗಳೂ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

೬೦. ಮನುಜನು ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಯೊಡನಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವುದಾಗಲಿ. ದುಷ್ಟಜಂತುಗಳೊಡನಿರುವುದಾಗಲಿ, ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸವು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದು.

೬೧. ಮನುಷ್ಯನು ರೋಗದ ಪೀಡೆಯನ್ನೂ, ವಿಷದ ಉರಿಯನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಯಾನು. ಆದರೆ ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಟುಮಾತಿನ ಉರಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರನು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಾವೇ ಲೇಸು.

೬೨. ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿರುವ ಪುರುಷನ ಜೀವಿತವು ವ್ಯರ್ಥವಾದುದು. ಅವನು ಆಯಾಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಫಲಭಾಗಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ ನಿಂದಿತೋಽತ್ರ ಸರ್ವತ್ರ ಪರತ್ರ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ |

ಯಶಃ ಕೀರ್ತಿವಿಹೀನೋ ಯೋ ಜೀವನ್ನಪಿ ನೃತೋ ಹಿ ಸಃ || ೬೩ ||

ಬಹ್ವೀನಾಂ ಚ ಸ ಪತ್ನೀನಾಂ ನೈಕತ್ರ ಶ್ರೇಯಸೀ ಸ್ಥಿತಿಃ |

ಏಕಭಾರ್ಯಾಃ ಸುಖೀ ನೈವ ಬಹುಭಾರ್ಯಾಃ ಕದಾಚನ || ೬೪ ||

ಗಚ್ಛ ಗಂಗೇ ಶಿವಸ್ಥಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಂ ಸರಸ್ವತಿ |

ಅತ್ರ ತಿಷ್ಠತು ಮದ್ದೇಹೇ ಸುಶೀಲಾ ಕಮಲಾಲಯಾ || ೬೫ ||

ಸುಸಾಧ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಚ ಸುಶೀಲಾ ಚ ಪತಿವ್ರತಾ |

ಇಹ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಂ ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಮೋಕ್ಷೌ ಪರತ್ರ ಚ || ೬೬ ||

ಪತಿವ್ರತಾ ಯಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಸ ಚ ಮುಕ್ತಃ ಶುಚಿಃ ಸುಖೀ |

ಜೀವನ್ಮೃತೋಽಶುಚಿದುಃಖೀ ದುಃಶೀಲಾಪತಿರೇವ ಯಃ || ೬೭ ||

೬೩. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಧೀನನಾದವನು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಿಂದಿತನಾಗಿ ಪವಲೋಕದಲ್ಲಿ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವನು. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕರ್ಮ ಮಾಡಿ ಯಶಃಕಾಯನಾಗದಿದ್ದವನು ಜೀವಿಸಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ.

೬೪. ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವರಸ್ವರ ಸವತಿಯರಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಲ್ಲ. ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಡತಿಯುಳ್ಳವನು ಸುಖವಾಗಿರುವನೇ ಹೊರತು ಬಹುಪತ್ನಿಯರುಳ್ಳವನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸುಖಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೬೫. ಎಲಾ, ಗಂಗೆಯೇ! ನೀನು ಶಿವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು, ಸರಸ್ವತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನೆಡೆಗೆ ಹೋಗಲಿ. ಸುಶೀಲಳೂ, ಕಮಲಾಲಯಳೂ ಆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ.

೬೬. ಒಬ್ಬನ ಹೆಂಡತಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯುಳ್ಳವಳೂ, ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಆಗಿ ಪತಿಯ ಚಿತ್ತಾನುವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವಳೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸುಖವೂ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಮೋಕ್ಷಗಳೂ ಲಭಿಸುವುವು.

೬೭. ಪತಿವ್ರತೆಯ ಪತಿಯು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಯಥೇಚ್ಛ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಮೋಕ್ಷಹೊಂದುವನು. ದುರಾಚಾರವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿಯಾದವನು ಅಶುಚಿಯೂ, ದುಃಖಭಾಗಿಯೂ ಆಗಿ ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತಿರುವನು.

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಜಗತಾಂ ನಾಥೋ ವಿರರಾಮ ಚ ನಾರದ |

ಅತ್ಯುಚ್ಚೈ ರುರುದುರ್ದೇವ್ಯಃ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಪರಸ್ಪರಂ

|| ೬೮ ||

ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಲೋಚ್ಯ ಕ್ರಮೇಣೋಚುಃ ಸದೀಶ್ವರಂ |

ಕಂಪಿತಾಃ ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಾಶ್ಚ ಶೋಕೇನ ಚ ಭಯೇನ ಚ

|| ೬೯ ||

|| ಸರಸ್ವತ್ಯವಾಚ ||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ದೇಹಿ ನಾಥ ದುಷ್ಟಾಯಾಂ ಜನ್ಮಶೋಧಕಂ |

ಸತ್ಸಾವಿನಿನಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾಃ ಕುತ್ರ ಜೀವಂತಿ ಕಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ

|| ೭೦ ||

ದೇಹತ್ಯಾಗಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಧ್ರುವಂ ಯೋಗೇನ ಭಾರತೇ |

ಅತ್ಯುಚ್ಚ ತೋ ನಿಪತನಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮರ್ಹತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ

|| ೭೧ ||

೬೮. ಎಲೈ, ನಾರದನೇ! ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಇಂತು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗಲು ಆ ಮೂವರು ದೇವಿಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಾಪದ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಲಿಂಗಿತರಾಗಿ ಗೋಳಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

೬೯. ಅನಂತರ ಆ ದೇವಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಭಯಕಂಪಿತರಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಪತಿದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂತು ನುಡಿದರು.

೭೦. ಸರಸ್ವತಿ:—ಎಲೈ, ಪತಿವೀವನೇ! ದುಷ್ಟಳಾದ ನನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಸುಗುಣನಾದ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಾನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬದುಕುವರು.

೭೧. ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ನಾನು ನಿಯತವಾಗಿಯೂ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡುವೆನು. 'ಅತ್ಯುನ್ನತಿಃ ಪತನಹೇತುಃ' ಎಂಬಂತೆ ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಪದವಿಯೇರಿದ ನಾವು ಪತನಹೊಂದಬೇಕಾದುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದು.

|| ಗಂಗೋನಾಚ ||

ಅಹಂ ಕೇನಾಪರಾಧೇನ ತ್ವಯಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ಜಗತ್ಪತೇ |

ದೇಹತ್ಯಾಗಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿರ್ದೋಷಾಯಾ ವಧಂ ಲಭ || ೨೨ ||

ನಿರ್ದೋಷಕಾಮಿನೀತ್ಯಾಗಂ ಕುರುತೇ ಯೋ ಜನೋ ಭವೆ |

ಸ ಯಾತಿ ನರಕಂ ಕಲ್ಪಂ ಕಿಂ ತೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರಸ್ಯ ವಾ || ೨೩ ||

|| ಲಕ್ಷ್ಮೀರುನಾಚ ||

ನಾಥ ಸತ್ವಸ್ವರೂಪಸ್ತ್ವಂ ಕೋಪಃ ಕಥಮಹೋ ತವ |

ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಚಾಸ್ಮಭ್ಯಂ ಮದೀಶಸ್ಯ ಕ್ಷಮಾ ವರಾ || ೨೪ ||

ಭಾರತಂ ಭಾರತೀಶಾಪಾದ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಲಯಾ ಯದಿ |

ಕತಿಕಾಲಂ ಸ್ಥಿತಿಸ್ತತ್ರ ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪದಂ || ೨೫ ||

೨೨. ಗಂಗಾದೇವಿ:—ಎಲೈ, ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನೇ! ನಿರ್ದೋಷಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ನೀನು ತ್ಯಜಿಸಿದುದರಿಂದ ನಾನು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವೆನು. ನಿರ್ದೋಷಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಧೆಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನೀನು ಗುರಿಯಾಗುವೆ.

೨೩. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೋಷಳಾದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದರೂ ಕಲ್ಪಕಾಲದವರೆಗೆ ಘೋರನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನರಳುವನು.

೨೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ:—ಎಲೈ, ಪತಿದೇವನೇ! ಸತ್ವಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ಕೋಪಬರುವುದೆಂದರೇನು? ನಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಕ್ಷಮೆ ತೋರಿ. ನನ್ನ ಪತಿಯು ಕ್ಷಮಾಶಿ ಲನಾಗಿರಬೇಡವೇ?

೨೫. ಸರಸ್ವತಿಯ ಶಾಪದಂತೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ನಾನು ಜೀವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ನಿನ್ನ ಸಮೀಪವನ್ನು ಹೊಂದುವೆನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು.

ದಾಸ್ಯಂತಿ ಪಾಪಿನಃ ಪಾಪಂ ಮಹ್ಯಂ ಸ್ನಾನಾವಗಾಹನಾತ್ |

ಕೇನ ತಸ್ಮಾದ್ವಿಮುಕ್ತಾ ಹಮಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪದಂ

|| ೨೬ ||

ಕಲಯಾ ತುಲಸೀರೂಪಾ ಧರ್ಮಧ್ವಜಸುತಾ ಸತೀ |

ಭೂತ್ವಾ ಕದಾ ಲಭಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜನುಚ್ಯುತ

|| ೨೭ ||

ವೃಕ್ಷರೂಪಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ತದಧಿಷ್ಠಾ ತೈದೇವತಾ |

ನಾನುದ್ಧರಿಷ್ಯಸಿ ಕದಾ ತನ್ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ

|| ೨೮ ||

ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತೀಶಾಪಾದ್ಯದಿ ಯಾಸ್ಯತಿ ಭಾರತಂ |

ಶಾಪೇನ ಮುಕ್ತಾ ಪಾಪಾಚ್ಚ ಕದಾ ತ್ವಾಂ ನಾ ಲಭಿಷ್ಯತಿ

|| ೨೯ ||

ಗಂಗಾಶಾಪೇನ ಸಾ ನಾಣೇ ಯೇದಿ ಯಾಸ್ಯತಿ ಭಾರತಂ |

ಕದಾ ಶಾಪಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಚ್ಯೆ ಲಭಿಷ್ಯಂತಿ ಪದಂ ತವ

|| ೩೦ ||

೨೬. ಪಾಪಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪಾಪವನ್ನು ನನಗೆ ಅಂಟಿಸಿಹೋಗುವರು. ಆ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲದರಿಂದ ನಾನು ಮುಕ್ತಳಾಗಿ ಪುನಃ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವ ರೀತಿಯು ಯಾವುದು ?

೨೭. ಎಲೈ ಅಚ್ಯುತನೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಧರ್ಮಧ್ವಜನ ಮಗಳಾಗಿ ತುಳಸೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಿದ್ದು ಪುನಃ ನಿನ್ನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಸೇರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?

೨೮. ಅಲ್ಲದೆ ವೃಕ್ಷರೂಪಳೂ, ವೃಕ್ಷಾಧಿದೇವತೆಯೂ ಆದ ನನ್ನನ್ನು ದಯಾಳುವಾದ ನೀನು ಯಾವಾಗ ಉದ್ಧರಿಸುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.

೨೯. ಸರಸ್ವತಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಗಂಗೆಯು ಕೂಡ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವುದಾದರೆ ಶಾಪ ಮತ್ತು ಪಾಪಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಳಾಗಿ ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರುವುದು ಯಾವಾಗ ?

೩೦. ಅಂತೆಯೇ ಗಂಗೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ಕೂಡ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವುದಾದರೆ ಎಂದು ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಳಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಸೇರುವಳು ?

ಅಧ್ಯಾಯ ೬]

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣಂ

ತಾಂ ವಾಣೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಸದನಂ ಗಂಗಾಂ ನಾ ಶಿವಮಂದಿರಂ |

ಗಂತುಂ ವದಸಿ ಹೇ ನಾಥ ತತ್ಕ್ಷಮಸ್ವ ಚ ತೇ ವಚಃ

|| ೮೧ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕಮಲಾ ಕಾಂತಪದಂ ಧೃತ್ವಾ ನನಾಮ ಚ |

ಸಕೇಶೈರ್ವೇಷ್ಟಯಿತ್ವಾ ಚ ರುರೋದ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ

|| ೮೨ ||

ಉವಾಚ ಪದ್ಮನಾಭಸ್ತಾಂ ಪ್ರಭಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವವಕ್ಷಸಿ |

ಈಷದ್ಧಾಸಃ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ತೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಃ

|| ೮೩ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ತ್ವದ್ಧಾಕೈಮಾಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವನಾಕೈಂ ಚ ಸುರೇಶ್ವರಿ |

ಸಮತಾಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುಣು ತತ್ಕ್ಷಮಮೇವ ಚ

|| ೮೪ ||

---

೮೧. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮನೆಗೂ, ಗಂಗೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರನ ಸಮಾಪಕ್ಯೂ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ನೀನು ಅವರನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು.

೮೨. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ತಲೆಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಅವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

೮೩. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹದಾಯಕನಾದ ಪದ್ಮನಾಭನೂ ಕೂಡ ಆ ಪ್ರಭಾಸ್ವರೂಪಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ತನ್ನೆ ದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸನ್ನವದನನಾಗಿ ಇಂತು ನುಡಿದನು.

೮೪. ನಾರಾಯಣ :—ಎಲೌ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ, ನನ್ನ ಮಾತೂ, ನಿನ್ನ ಮಾತೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಂತೆ ಒಂದು ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ಅದರ ಕ್ರಮವನ್ನೀಗ ಹೇಳುವೆನು.

ಭಾರತೀ ಯಾತು ಕಲಯಾ ಸರಿದ್ರೂಪಾ ಚ ಭಾರತಂ ಅರ್ಥಾಂಶಾ ಬ್ರಹ್ಮಸದನಂ ಸ್ವಯಂ ತಿಷ್ಠತು ಮದ್ಗೃಹೇ	೮೫
ಭಗೀರಥೇನ ನೀತಾ ಸಾ ಗಂಗಾ ಯಾಸ್ಯತಿ ಭಾರತಂ ಪೂತಂ ಕರ್ತುಂ ತ್ರಿಭುವನಂ ಸ್ವಯಂ ತಿಷ್ಠತು ಮದ್ಗೃಹೇ	೮೬
ತತ್ರೈವ ಚಂದ್ರಮೌಲೇಶ್ಚ ಮೌಲಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ದುರ್ಲಭಂ ತತಃ ಸ್ವಭಾವತಃ ಪೂತಾಪ್ಯತಿಪೂತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ	೮೭
ಕಲಾಂಶಾಂಶೇನ ಗಚ್ಛತ್ವಂ ಭಾರತೇ ಕಮಲೋದ್ಭವೇ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸರಿದ್ರೂಪಾ ತುಲಸೀ ವೃಕ್ಷರೂಪಿಣೀ	೮೮
ಕಲೇಃ ಪಂಚಸಹಸ್ರೇ ಚ ಗತೇ ವರ್ಷೇ ಚ ಮೋಕ್ಷಣಂ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಸರಿತಾಂ ಭೂಯೋ ಮದ್ಗೃಹೇ ಚಾಗಮಿಷ್ಯಥ	೮೯

೮೫. ಸರಸ್ವತಿಯು ತನ್ನ ದೊಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನದೀರೂಪ ದಲ್ಲಿಯೂ, ಅರ್ಥಾಂಶದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೂ, ಇದ್ದು ನನ್ನೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪಳಾಗಿಯೇ ಇರುವಳು.

೮೬. ಗಂಗೆಯೂ ಕೂಡ ಭಗೀರಥನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ತ್ರಿಭುವನವನ್ನೂ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವಳಾದರೂ, ತನ್ನ ಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆಯೇ ಇರುವಳು.

೮೭. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ತಿರಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅವಕಾಶಪಡೆದು ಸ್ವಭಾವಪೂತಳಾದರೂ, ಅತ್ಯಂತ್ರ ಪವಿತ್ರಳೆನಿ ಸುವಳು.

೮೮. ಎಲಾ ಕಮಲದಿಂದುದ್ಭವಿಸದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ, ನೀನೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನದೊಂದು ಕಲೆಯಿಂದ ಪದ್ಮಾವತೀ ಎಂಬ ನದಿಯಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತೊಂದಂಶ ದಿಂದ ತುಲಸೀ ಎಂಬ ವೃಕ್ಷರೂಪಳಾಗಿಯೂ ಅವತರಿಸು.

೮೯. ನದೀರೂಪವಾಗಿರಾವ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಶಾವನಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ಪುನಃ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಿರಿ.

ಸಂಸದಾಂ ಹೇತುಭೂತಾ ಚ ವಿಪತ್ತಿಃ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಂ |
ನಿನಾ ವಿಪತ್ತೇರ್ಮಹಿನಾ ಕೇಷಾಂ ಪದ್ಮೇ ಭವೇದ್ಭವೇ || ೯೦ ||

ಮನ್ಮಂತ್ರೋಪಾಸಕಾನಾಂ ಚ ಸತಾಂ ಸ್ನಾನಾನಗಾಹನಾತ್ |
ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಮೋಕ್ಷಣಂ ಸಾಪಾತ್ನಾಪಿಸ್ವರ್ಶನಹೇತುಕಾತ್ || ೯೧ ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಸಂತ್ಯಸಂಖ್ಯಾನಿ ಸುಂದರಿ |
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಚ ಪೂತಾನಿ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶದರ್ಶನಾತ್ || ೯೨ ||

ಮನ್ಮಂತ್ರೋಪಾಸಕಾ ಭಕ್ತಾ ಭ್ರಮಂತೇಭಾರತೇ ಸತಿ |
ಪೂತಂ ಕರ್ತುಂ ಭಾರತಂ ಚ ಸುಪನಿತ್ರಾಂ ವಸುಂಧರಾಂ || ೯೩ ||

ಮದ್ಭಕ್ತಾ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪಾದಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಯಂತಿ ಚ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮಹಿಂ ಚ ಮಹಾತೀರ್ಥಂ ಸುಪನಿತ್ರಂ ಭವೇದ್ಭ್ರಮಂ || ೯೪ ||

೯೦. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಮಹಿಮಾವಂತರಾಗಲಾರರು. ಸಮಸ್ತ ದೇಹಿಗಳಿಗೂ ಸಂಪತ್ತು ಒದಗಬೇಕಾದರೆ ವಿಪತ್ತೇ ಮೂಲಕಾರಣವು.

೯೧. ಪಾಪಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದೊದಗಿದ ನಿಮ್ಮ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ನದೀರೂಪ ರಾದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಮಂತ್ರೋಪಾಸಕರಾದ ಸತ್ಪುರುಷರ ಸ್ನಾನಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.

೯೨. ಎಲೆ ಸುಂದರಾಂಗಿಯೇ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯತೀರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂತವಾಗುವುವು.

೯೩. ಎಲೆ, ಪತಿವ್ರತೆಯೇ, ನನ್ನ ಮಂತ್ರೋಪಾಸಕರಾದ ಭಕ್ತರು, ಭರತ ಖಂಡವನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇಕೆ ಶವಿತ್ರವಾದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವರು.

೯೪. ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಕೂತು ನಿಂತ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳವೂ ಕೂಡ ಮಹಾತೀರ್ಥವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರತಮವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ತ್ರೀಘೋಗೋಘ್ನಃ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಗುರುತಲ್ಪಗಃ |
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವೇತ್ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶರ್ದನಾತ್ || ೯೫ ||

ಏಕಾದಶೀವಿಹೀನಾಶ್ಚ ಸಂಧ್ಯಾಹೀನೋಽಪಿ ನಾಸ್ತಿ ಕಃ |
ಸಃ ಘಾತೀ ಭವೇತ್ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶರ್ದನಾತ್ || ೯೬ ||

ಅಸಿಜೀವೀ ಮುಷೀಜೀವೀ ಧಾವಕಃ ಶೂದ್ರಯಾಜಕಃ |
ಗೃಷ್ಣವಾಹೋ ಭವೇತ್ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶರ್ದನಾತ್ || ೯೭ ||

ವಿಶ್ವಾಸಘಾತೀ ಮಿತ್ರಘೋ ಮಿಥ್ಯಾಸಾಕ್ಷ್ಯಪ್ರದಾಯಕಃ |
ನ್ಯಾಸಹಾರೀ ಭವೇತ್ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶರ್ದನಾತ್ || ೯೮ ||

ಖುಣಗ್ರಸ್ತೋ ವಾದ್ಧುರ್ಘಿಕೋ ಜಾರಜಃ ಪುಂಶ್ಚ ಲೀಪತಿಃ |
ಪೂತಶ್ಚ ಪುಂಶ್ಚ ಲೀಪುತ್ರೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ವರ್ಶರ್ದನಾತ್ || ೯೯ ||

೯೫. ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗೋಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವನೂ, ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದವನೂ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗುರುದಾರಗಮನಮಾಡಿದವನೂ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪೂತನಾಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೯೬-೯೭. ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನೂ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸದವನೂ, ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನೂ, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವವನೂ, ಕತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನೂ, ಅಗಸರವನೂ, ಶೂದ್ರನಿಂದ ಯಾಗಮಾಡಿಸುವವನೂ, ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿಮಾಡುವವನೂ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪಾಪವಿಮುಕ್ತನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೯೮-೯೯. ನಂಬಿಸಿ ದ್ರೋಹಮಾಡುವವನೂ, ಮಿತ್ರಸಂಹಾರಕನೂ, ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವವನೂ, ಅಡುವಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವವನೂ, ಸಾಲಗಾರನೂ, ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಕೊಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನೂ, ಜಾರನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನೂ, ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನಮಾಡುವವನೂ, ಪರಪುರುಷನ ಸಹವಾಸ ಮಾಡುವವಳ ಪತಿಯೂ, ಅವಳ ಪುತ್ರನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗುವರು.

ಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಸೂಪಕಾರಶ್ಚ ದೇವಲೋ ಗ್ರಾಮಯಾಜಕಃ |

ಅದೀಕ್ಷಿತೋ ಭವೇತ್ಸೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ಪರ್ಶದರ್ಶನಾತ್ |

|| ೧೦೦ ||

ಅಶ್ವತ್ಥ ಘಾತಕಶ್ಚೈವ ಮದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ನಿಂದಕಃ |

ಅನಿವೇದಿತಭೋಜೀ ಚ ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತದರ್ಶನಾತ್ |

|| ೧೦೧ ||

ನಾತರಂ ಪಿತರಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಭ್ರಾತರಂ ತನಯಂ ಸುತಾಂ |

ಗುರೋಃ ಕುಲಂ ಚ ಭಗಿನೀಂ ವಂಶಹೀನಂ ಚ ಬಾಂಧವಂ |

|| ೧೦೨ ||

ಶ್ವಶ್ರೂಂ ಚ ಶ್ವಶುರಂ ಚೈವ ಯೋ ನ ಪುಷ್ಪಾತಿ ನಾರದ |

ಸ ಮಹಾಪಾತಕೀ ಪೂತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಸ್ಪರ್ಶದರ್ಶನಾತ್ |

|| ೧೦೩ ||

ದೇವದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರೀ ಚ ವಿಪ್ರದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರಕಃ |

ಲಾಕ್ಷ್ಮಾಲೋಹರಸಾನಾಂ ಚ ವಿಕ್ರೇತಾ ದುಹಿತುಸ್ತಥಾ |

|| ೧೦೪ ||

೧೦೦. ಶೂದ್ರರ ಪರಿಚಾರಿಕೆ ಮಾಡುವವನೂ, ದೇವರ ಹಣದಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನೂ, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತನಾದವನೂ, ಮಂತ್ರಾದಿಗಳ ದೀಕ್ಷಾನಿಯಮವಿಲ್ಲದವನೂ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾಗುವನು.

೧೦೧. ಅರಳೀಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವವನೂ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವನೂ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸದೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಭುಜಿಸುವವನೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪೂತನಾಗುವನು.

೧೦೨-೧೦೩. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಯಾವ ಮನುಜನು ತನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನೂ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಸಹೋದರಬಾಂಧವರನ್ನೂ ಗುರುಕುಲಸಂಭೂತರನ್ನೂ, ವಂಶಹೀನರಾದ ಸಹೋದರಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರನ್ನೂ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಮಹಾಪಾಪಿಯೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸ್ಪರ್ಶನದರ್ಶನಾದಿಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾಗುವನು.

೧೦೪-೧೦೫. ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವವನೂ, ಅರಗು, ಲೋಹ, ಉಪ್ಪು, ಜಿಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ರಸದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ

ಮಹಾಪಾತಕಿನಶ್ಚೈತೇ ಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಶವದಾಹಕಾಃ |

ಭವೇಯುರೇತೇ ಪೂತಾಶ್ಚ ಮಧ್ವಕ್ತಸ್ವರ್ಶದರ್ಶನಾತ್

|| ೧೦೫ ||

|| ಲಕ್ಷ್ಮೀರುವಾಚ ||

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಬ್ರೂಹಿ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕ |

ಯೇಷಾಂ ಸಂದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶಾತ್ಸೈದ್ಯಃ ಪೂತಾ ನರಾಧಮಾಃ

|| ೧೦೬ ||

ಹರಿಭಕ್ತಿವಿಹೀನಾಶ್ಚ ಮಹಾಹಂಕಾರಸಂಯುತಾಃ |

ಸ್ವಪ್ರಶಂಸಾರತಾ ಧೂರ್ತಾಃ ಶತಾ ವೈ ಸಾಧುನಿಂದಕಾಃ

|| ೧೦೭ ||

ಪ್ರನಂತಿ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ ಯೇಷಾಂ ಸ್ನಾನಾವಗಾಹನಾತ್ |

ಯೇಷಾಂ ಚ ಪಾದರಜಸಾ ಪೂತಾ ಪಾದೋದಕಾನ್ಮುಹೀ

|| ೧೦೮ ||

ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾರುವವನೂ, ಶೂದ್ರರಶವವನ್ನು ದಹನಮಾಡುವವನೂ ಮಹಾ ಪಾತಕಿಯೆನಿಸುವನು. ಇವರುಗಳೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪೂತರಾಗುವರು.

೧೦೬. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ :—ಎಲೈ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹದಾಕಯನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾ ಯಣನೇ, ಯಾವ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ನೀಚ ಮನುಜರೆಲ್ಲರೂ ಪವಿತ್ರರಾಗುವರೋ, ಅಂಥ ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನನಗೆ ವಿವರಿಸು.

೧೦೭. ಹರಿಭಕ್ತಿರಹಿತರಾಗಿ, ಮಹಾಹಂಕಾರಯುತರಾಗಿ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆ ಯಲ್ಲೂ, ಸತ್ಪುರುಷರ ನಿಂದೆಯಿಲ್ಲೂ ರತರಾದವರೇ ಶತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರು ಗಳೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಭಕ್ತರ ದಿವ್ಯಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಪೂತರಾಗುವರು.

೧೦೮. ಯಾವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸ್ನಾನಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಪವಿತ್ರವಾಗುವುವೋ, ಯಾರ ಪಾದೋದಕದಿಂದಲೂ, ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದಲೂ ಭೂಮುಂಡಲವು ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದೋ ಅಂಥ ಭಕ್ತರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೬]

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣಂ

ಯೇಷಾಂ ಸಂದರ್ಶನಂ ಸ್ವರ್ಶಂ ದೇವಾ ನಾಂಭತಿ ಭಾರತೇ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪರಮೋ ಲಾಭೋ ನೈಷ್ಠ ನಾನಾಂ ಸಮಾಗಮಃ || ೧೦೯ ||

ನ ಹ್ಯಮ್ಮಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ನ ದೇವಾ ಮೃಚ್ಛಿಲಾನುಯಾಃ |
ತೇ ಪುನಸ್ತ್ಯುರುಕಾಲೇನ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಾಃ ಕ್ಷಣಾದಹೋ || ೧೧೦ ||

|| ಸೌತಿರುವಾಚ ||

ಮಹಾಲಕ್ಷೀನಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷೀಕಾಂತಶ್ಚ ಸಸ್ಮಿತಃ |
ನಿಗೂಢತತ್ತ್ವಂ ಕಥಿತಮೃಷಿಶ್ರೇಷ್ಠೋಪಚಕ್ರಮೇ || ೧೧೧ ||

|| ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೂಢಂ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಯೋಃ |
ಪುಣ್ಯಸ್ವರೂಪಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ಸುಖದಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಂ || ೧೧೨ ||

೧೦೯. ಯಾವ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಸ್ವರ್ಶನಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಬಯಸುವರೋ, ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಯಾವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸಮಾಗಮವು ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭದಾಯಕವಾದುದೋ ಅಂಥ ಭಕ್ತರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸು.

೧೧೦. ಜಲಮಯವಾದ ತೀರ್ಥಗಳೂ, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಗಳೂ, ಜನರನ್ನು ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವುದಾದರೆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವರು.

೧೧೧. ಸೂತಪುತ್ರ:-ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಮಂದಹಾಸಯುತನಾಗಿ ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

೧೧೨-೧೧೩. ನಾರಾಯಣ:-ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ, ವೇದಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿ ವಾಪಹಾರಕವೂ, ಪುಣ್ಯದಾಯಕವೂ, ಸುಖ, ಭುಕ್ತಿ ಮತ್ತು

ಸಾರಭೂತಂ ಗೋಪಿನೀಯಂ ನ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಖಲೇಷು ಚ |
ತ್ವಾಂ ಪವಿತ್ರಾಂ ಪ್ರಾಣತುಲ್ಯಾಂ ಕಥಯಾಮಿ ನಿಶಾನುಯೇ || ೧೧೩ ||

ಗುರುವಕ್ತ್ರಾದ್ವಿಷ್ಣು ಮಂತ್ರೋ ಯಸ್ಯ ಕರ್ಣೇ ವಿಶೇದ್ಧರಃ |
ವದಂತಿ ವೇದವೇದಾಂಗಾಸ್ತಂ ಪವಿತ್ರಂ ನರೋತ್ತಮಂ || ೧೧೪ ||

ಪುರುಷಾಣಾಂ ಶತಂ ಪೂರ್ವಂ ಪೂತಂ ತಜ್ಜನ್ಮಮಾತ್ರತಃ |
ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಂ ನರಕಸ್ಥಂ ನಾ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ತತ್ಕೈಷಾಣಾತ್ || ೧೧೫ ||

ಯೈಃ ಕೈಶ್ಚಿದ್ಯತ್ರ ನಾ ಜನ್ಮ ಲಬ್ಧಂ ಯೇಷು ಚ ಜಂತುಷು |
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಚ ಪೂತಾ ಯಾಂತಿ ಕಾಲೇ ಹರೇಃ ಪದಂ || ೧೧೬ ||

ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೋ ಮತ್ತೋ ಜಾನಿಯುಕ್ತೋ ಮದ್ಗುಣಾನ್ವಿತಃ |
ಮದ್ಗುಣಶ್ಲಾಘನೀಯಶ್ಚ ಮನ್ನಿವಿಷ್ವಶ್ಚ ಸಂತತಂ || ೧೧೭ ||

ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವೂ ಎನಿಸಿ, ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವೂ, ಸಾರಭೂತವೂ, ದುಷ್ಟರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವೂ ಆದ, ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಪವಿತ್ರಳೂ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಸಮಳೂ ಆದ ನಿನಗೆ ವಿವರಿಸುವನು. ಕೇಳು.

೧೧೩. ಯಾರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರವು ಉಪದಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದೋ, ಆ ನರಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರನೆಂದು ವೇದವೇದಾಂಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉದ್ಘೋಷಿಸುವುವು.

೧೧೪. ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠಪುರುಷನ ಜನ್ಮಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಅವನ ಹಿಂದಿನ ನೂರಾರು ಪುರುಷರು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲೀ, ನರಕದಲ್ಲಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡಲೇ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು.

೧೧೬. ಆ ನೂರಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಯಾವ ನೀಚಜಂತುಗಳ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಅವರು ಪವಿತ್ರರಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಸ್ಥಾನವಾದ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗುವರು.

೧೧೭. ಅವನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ನನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ ಸತತವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು.

ಮದ್ಗುಣಶ್ರುತಿಮಾತ್ರೇಣ ಸಾನಂದಃ ಪುಲಕಾನ್ವಿತಃ |

ಸಗದ್ಗದಃ ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಃ ಸ್ವಾತ್ಮನಿಸ್ಮೃತಿರೇವ ಚ

|| ೧೧೮ ||

ನ ವಾಂಛಂತಿ ಸುಖಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿ ಚತುಷ್ಟಯಂ |

ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮನುರತ್ನಂ ವಾ ತದ್ವಾಂಛಾ ನುಮು ಸೇವನೇ |

|| ೧೧೯ ||

ಇಂದ್ರತ್ವಂ ಚ ಮನುತ್ವಂ ಚ ದೇವತ್ವಂ ಚ ಸುದುರ್ಲಭಂ |

ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯಾದಿಭೋಗಂ ಚ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ನ ಹಿ ವಾಂಛತಿ

|| ೧೨೦ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಸ್ತಥಾ |

ಕಲ್ಯಾಣಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಶ್ಚ ಮಧ್ವಕ್ರೋ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ

|| ೧೨೧ ||

೧೧೮. ನನ್ನ ಗುಣಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆನಂದೋದ್ರೇಕವಾಗಿ ರೋಮಾಂಚಿತಶರೀರನಾಗಿ ಗದ್ಗದಕಂಠದಿಂದ ಆನಂದಬಾಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಮರೆತುಬಿಡುವನು.

೧೧೯. ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಖದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿಚತುಷ್ಟಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಮತ್ತು ದೇವತ್ವಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಬಯಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವರು.

೧೨೦. ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮನುಗಳ ಪದವಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ದೇವತೆಗಳ ಪದವಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯದ ಭೋಗಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

೧೨೧. ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೂ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ನಾಶಹೊಂದುವರು. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಕ್ತನು ಮಾತ್ರ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಾಶವಾಗಲಾರನು.

ಭ್ರಮಂತಿ ಭಾರತೇ ಭಕ್ತಾ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಜನ್ಮ ಸುದುರ್ಲಭಂ |

ತೇಽಪಿ ಯಾಂತಿ ಮಹೀಂ ಪೂತಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತೀರ್ಥಂ ಮನಾಲಯಂ ||೧೨೨||

ಇತ್ಯೇತತ್ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕುರು ಪದ್ಮೇ ಯಥೋಚಿತಂ |

ತದಾಜ್ಞಾ ತಾಶ್ಚ ತಾಶ್ಚ ಕ್ರೂರ್ಹರಿಸ್ತಸ್ಥೌ ಸುಖಾಸನೇ

|| ೧೨೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಸುಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡೇ ದ್ವಿತೀಯೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಸರಸ್ವತ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನಂ

ನಾಮ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೧೨೨. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದ ನನ್ನ ಭಕ್ತರೂ ಕೂಡ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವರು.

೧೨೩. ಎಲೌ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಮದಾಯಿತು. ಈಗ ನಿನಗಿಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಮಾಡು' ಎಂದು ನಾರಾಯಣನು ಹೇಳಲು ಆ ಮೂವರೂ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ನಾರಾಯಣನು ಮಾತ್ರ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡದ ನಾರದನಾರಾಯಣ

ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನರೂಪವಾದ ಆರನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶವು

ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಮತ್ತು ಗಂಗೆಯರು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪತ್ನಿಯರಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲವಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಗಂಗೆಯು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿಯರೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಬೀರಿದಳು. ಆಗ ಸರಸ್ವತಿಯು ಕುಪಿತಳಾಗಿ, ಗಂಗೆಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಶಪಿಸಿದಳು. ಗಂಗೆಯೂ ಕೂಡ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ನದಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿಶಾಪವಿತ್ತಳು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಜಗಳವನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲು ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಸರಸ್ವತಿಯು ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ತುಳಸೀವೃಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾವತೀ ನದಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಕಲಹದಿಂದ ಮೂವರೂ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅನುಭವಿಸಿದ ಹೊರತು ಆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಗದೆಂದು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಹೇಳಿ 'ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅಂಶದಿಂದ ನದೀರೂಪರಾಗಿ ನೀವು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ಣಾಂಶದಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆಯೇ ಇರುವಿರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಐದುಸಾವಿರವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವವರೆಗಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಪಾಪವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ಪುನಃ ನನ್ನನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಿರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

